

MĚSTSKÁ KNIHOVNA
S REGIONÁLNÍMI FUNKCEMI
TRUTNOV

Výroční zpráva 2014

Výstava "Zdeněk Burian – malíř ztraceného času"

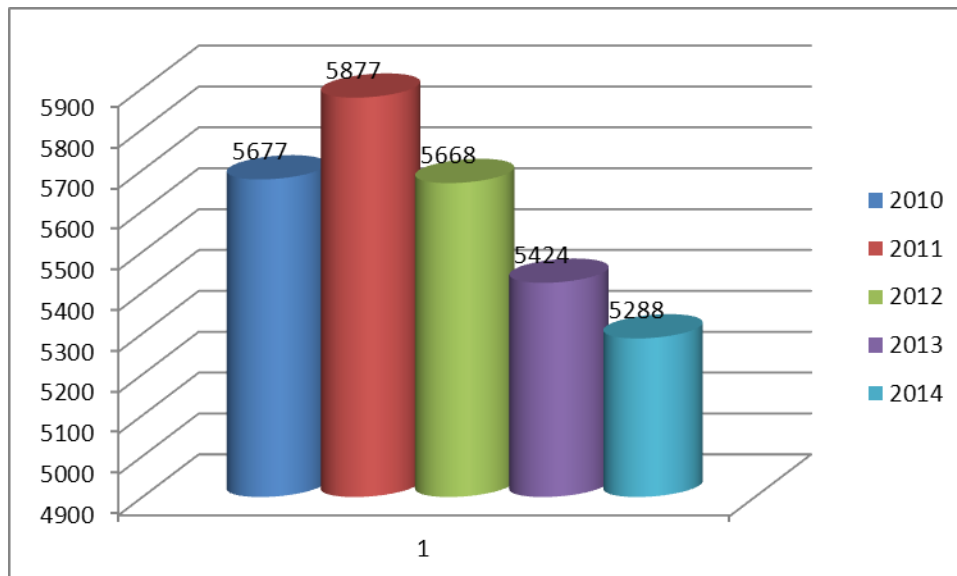
Trutnov, leden 2015

OBSAH

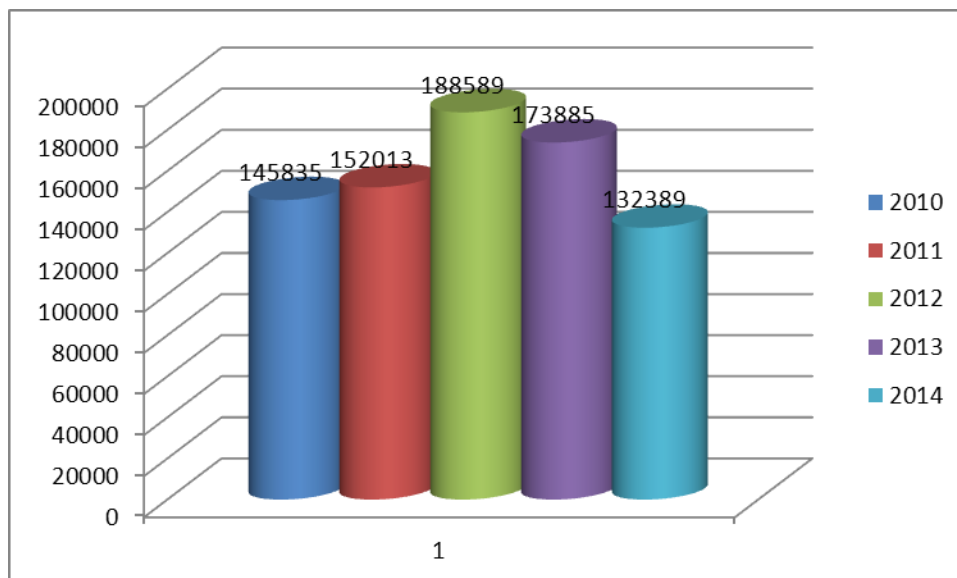
1) SLUŽBY	- 3 -
2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST	- 5 -
3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE	- 7 -
4) KNIHOVNÍ FONDY	- 10 -
5) HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY	- 11 -
6) PRACOVNÍCI	- 12 -
7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ	- 12 -

1) SLUŽBY

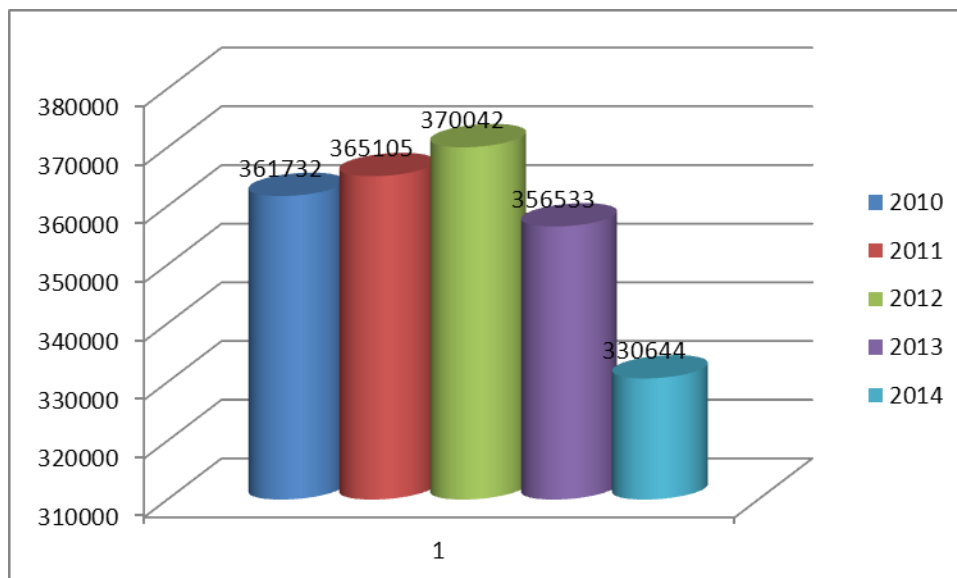
V roce 2014 bylo zaregistrováno 5 288 uživatelů, z toho 4 236 dospělých čtenářů (80%) a 1 052 dětí do 15ti let (20%). Celkový počet registrovaných čtenářů mírně klesl (o 136 čtenářů, z toho 60 dětských čtenářů).

V tomto roce využilo našich služeb 132 389 uživatelů. Fyzických návštěvníků knihovny bylo 92 755. Z toho návštěvníků kulturních akcí 3 901 a vzdělávacích akcí – 639, návštěvníků využívajících internet v knihovně – 3 901. Návštěvníků on-line služeb (tzv. virtuální návštěvy) – 39 634. Dále jsme zaznamenali 68 543 návštěv webových stránek knihovny.

Poskytli jsme celkem 330 644 dokumenty. Výpůjčky se skládaly z naučné literatury (39 453), krásné literatury (149 451), z naučné literatury pro děti (6 911), z krásné literatury pro děti (37 695), z výpůjček periodik (96 905), z kartografických dokumentů (13) a zvukových dokumentů (216). Evidovaných prezenčních výpůjček bylo 71 940 a prolongací (prodloužení výpůjčky před uplynutím řádné výpůjční doby) bylo 91 370.

Elektronické služby knihovny

Mezi ně patří webová stránka knihovny (WWW.MKTRUTNOV.CZ) – tu navštívilo 68543 uživatelů - a elektronický katalog ([HTTP://ONLINE.MKTRUTNOV.CZ/](http://ONLINE.MKTRUTNOV.CZ/)).

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru knihovny bylo 20 514 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 462.

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu evidujeme 31797 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 7837.

Vstup do elektronického katalogu také poskytujeme pomocí QR kódu, který je funkční pro chytré mobilní telefony.

Web pro dětské čtenáře, který je na adrese [HTTP://DETSKYWEB.MKTRUTNOV.CZ/](http://DETSKYWEB.MKTRUTNOV.CZ/), navštívilo v tomto roce 3 297 návštěvníků. Pracovnice oddělení pro děti tyto stránky průběžně aktualizují.

Knihovna poskytuje on-line službu „Ptejte se knihovny“, která je službou českých knihoven nejširší veřejnosti. Tato služba odpovídá na stručné a konkrétní otázky čtenářů krátkým seznamem knih, časopisů, popřípadě i www stránek (do 5 záznamů). Na dotazy zaručujeme odeslání odpovědi na čtenářovu e-mailovou adresu do 48 hodin (v pracovních dnech) od doručení zprávy. Mimo to jsou funkční e-mailové adresy INFO@MKTRUTNOV.CZ a adresy oddělení DOSPELE@MKTRUTNOV.CZ, DETSKE@MKTRUTNOV.CZ, MVS@MKTRUTNOV.CZ, STUDOVNA@MKTRUTNOV.CZ, HSM@MKTRUTNOV.CZ, PORICI@MKTRUTNOV.CZ. I z těchto adres jsou zodpovídaný dotazy našich uživatelů (celkem 231 zodpovězených on-line dotazů).

Obrat knihovního fondu dosáhl 1,95 výpůjček na jednu knihovní jednotku.

V rámci meziknihovní výpůjční služby jsme obdrželi 991 požadavků, z nichž bylo kladně vyřízeno celkem 975 žádank. Z naší knihovny bylo vyžádáno 594 dokumentů, pro naše čtenáře jsme z jiných knihoven zapůjčili 381 dokument.

Počet hodin pro veřejnost činí 48 hodin týdně. Oddělení pro dospělé čtenáře a studovna mají otevřeno 48 hodin, oddělení pro děti 29 hodin, pobočka v Horním Starém Městě 31,5 hodin, pobočka Poříčí 7 hodin, pobočka v Bohuslavicích-Adamově 4 hodiny týdně. Pobočka ve Studenci byla v průběhu roku zrušena.

Využívání elektronických služeb knihovny - SMS zpráva nebo e-mailem posílané upozornění před blížícím se koncem výpůjční doby (tzv. předupomínka), oznámení o připravené rezervaci dokumentu, vlastní upomínky a další informace našim uživatelům - se těší velké oblibě.

Pracovnice knihovny také každý měsíc navštěvují Domov seniorů s nabídkou knih pro jejich obyvatele. Stejnou službu poskytují pracovnice pobočky v Horním Starém Městě.

2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST

Jako knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí na základě smlouvy se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové jsme poskytli služby 58 evidovaným veřejným knihovnám i evidovaným knihovnám jiné sítě (školní, muzejní a archivní).

Poradenská a konzultační činnost byla zaměřena především na pomoc při vypracovávání grantových žádostí, na školení knihovnického programu Clavius REKS, na webové stránky knihoven, akvizici fondu, uspořádání fondu, sloučení knihovny s informačním centrem obce, meziknihovní výpůjční službu, poskytování informací z právní a ekonomické oblasti, řešení konkrétních problémů a jiné pomoci podle situace v dané knihovně. Evidovány jsou pouze ty konzultace, jejichž doba vyřízení trvala více jak 30 minut (těch bylo poskytnuto 296). Mnoho dalších evidováno nebylo, protože nesplňovaly podmínky dané knihovnickými standardy. Dále jsme uskutečnili 41 metodickou návštěvu v základních knihovnách regionu.

Na webové stránce v oddílu Knihovny regionu (oddíl zobrazen 953 krát) je uveřejněn adresář profesionálních i neprofesionálních knihoven. U každé knihovny jsou uvedeny základní kontaktní údaje včetně adresy webové stránky. U neprofesionálních knihoven, které používají knihovnický systém Clavius REKS také elektronický katalog. Dále jsou zde aktuální knihovnické informace a vzorové základní dokumenty. Katalog pro výměnné fondy ([HTTP://ONLINE.MKTRUTNOV.CZ/DS/](http://online.mktrutnov.cz/ds/)) použily knihovny během roku k hledání žádaných dokumentů 684 krát.

V roce jsme zpracovali 56 statistických výkazů Kult (MK) 12-01 za všechny profesionální i neprofesionální knihovny regionu. K této činnosti používáme statistický program Stat-Excel, který umožňuje vytvářet různé přepočtové tabulky. Po zkontrolování a opravě výkazů jsou tyto údaje uloženy do statistického programu NIPOSu. 38 neprofi knihoven využívá knihovnický program Clavius REKS a tak většinu sledovaných údajů metodička dodává do výkazu sama.

Naše knihovna je účastníkem projektu benchmarking. Na poradě profesionálních pracovníků bylo všem doporučeno přihlásit se do tohoto projektu. Byly jim vysvětleny výhody, které sebou aktivní účast v projektu nese (např. porovnávání výsledků s jinými knihovnami či podklady pro jednání se zřizovatelem). Do tohoto projektu jsou zapojené tyto knihovny: Dvůr Králové nad Labem, Hostinné, Rtně v Podkrkonoší, Trutnov, Úpice, Vrchlabí a Žacléř.

Profesionální i neprofesionální knihovníci využívají ke svému vzdělávání nabídky především Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové a Národní knihovny v Praze. V naší knihovně bylo pro knihovníky uskutečněno školení ke katalogizaci pro profesionální knihovny. Individuální školení poskytujeme knihovníkům na vyžádání.

Letos byly uspořádány dvě porady pro profesionální knihovníky. Hlavními tématy byly statistické výsledky za rok 2013 – jejich porovnání se standardy VKIS, granty pro rok 2015, nabídka nových školení. Dále pak informace z jednotlivých knihoven a pomoc při řešení jejich problémů.

Pomoc při aktualizaci a revizi knihovních fondů jsme poskytli 11 obecním knihovnám regionu. Zrevidováno bylo 38 590 knihovních jednotek.

Pro automatizované obecní knihovny, které používají knihovnický systém Clavius REKS jsme zpracovali 1 646 katalogizačních záznamů jimi zakoupených dokumentů.

Výměnný fond knihovny obsahuje 46 690 knihovních jednotek. Přírůstek v tomto roce činil 2 862 svazky. Vyexpedovali jsme 261 výměnných souborů do 41 obecních knihoven. Každý soubor obsahoval více jak 130 svazků. Celkem si knihovníci odvezli 35 812 dokumentů.

Servis výpočetní techniky poskytujeme knihovnám, které používají program Clavius a Clavius REKS. Na našem okrese se jedná o 38 neprofesionálních knihoven, které používají Clavius REKS, 7 profesionálních a dvě neprofesionální knihovny používající knihovnický program Clavius. Dále je poskytován servis knihovnám jiné sítě – 2 muzejní knihovny a 1 knihovna archivu, školní knihovně při ZŠ Komenského, školní knihovně při ZŠ v Bílé Třemešné a školní knihovně při SZŠ Trutnov. Na požádání poskytujeme pomoc i knihovnám z vedlejšího okresu.

Letos byla provedena revize knihovního fondu výměnných souborů s tímto výsledkem:

➤ Podle podkladů měl mít knihovní fond	45 203 svazků
➤ Počet svazků na regálech	6 945 svazků
➤ Počet půjčených svazků	38 245 svazků
➤ Počet svazků nezvěstných	13 svazků

Zároveň byla provedena aktualizace fondu výměnných souborů. Zastaralé a poškozené knihy byly odepsány, multiplikáty nabídnuty knihovnám. Zájem byl minimální.

V tomto roce jsme obdrželi finanční prostředky od zřizovatelů neprofesionálních knihoven na nákup dokumentů do výměnných souborů. Jednalo se o částku 136 tis. Kč. Na nákup nepřispívají tyto obce – Bílá Třemešná, Dolní Lánov, Maršov u Úpice a Staré Buky.

„Knihovnicí roku“ za náš okres byla vyhlášena paní Jana Podlipná z knihovny v Pilníkově. Ocenění za dlouholetou činnost v knihovnictví obdržela paní Miroslava Dymáčková z knihovny ve Vrchlabí.

3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE

V roce 2014 jsme uskutečnili 190 kulturních a 35 vzdělávacích akcí především pro dětské čtenáře a pro seniory.

Výběr těch nejzajímavějších akcí:

- **výstava Zdeněk Burian – malíř ztraceného času**, která se konala v oddělení pro děti a stojany byly také umístěny v přízemí knihovny

- **Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka** - projekt na podporu čtenářské gramotnosti
- **Beseda a autorské čtení o cechu svaté Barbory na Trutnovsku s panem Václavem Jiráskem**

- **Internet pro seniory – kurz práce s internetem**
- **Beseda a autorské čtení z nové knihy Hany Hindrákové, regionální autorky**

- **Bionika, aneb, Když technici hledají inspiraci v přírodě - zajímavé výsledky ze světa vědy a techniky přiblížila Doc. Dr. Ing. Dora Kroisová z Technické univerzity Liberec.**
- **Noc s Andersenem**

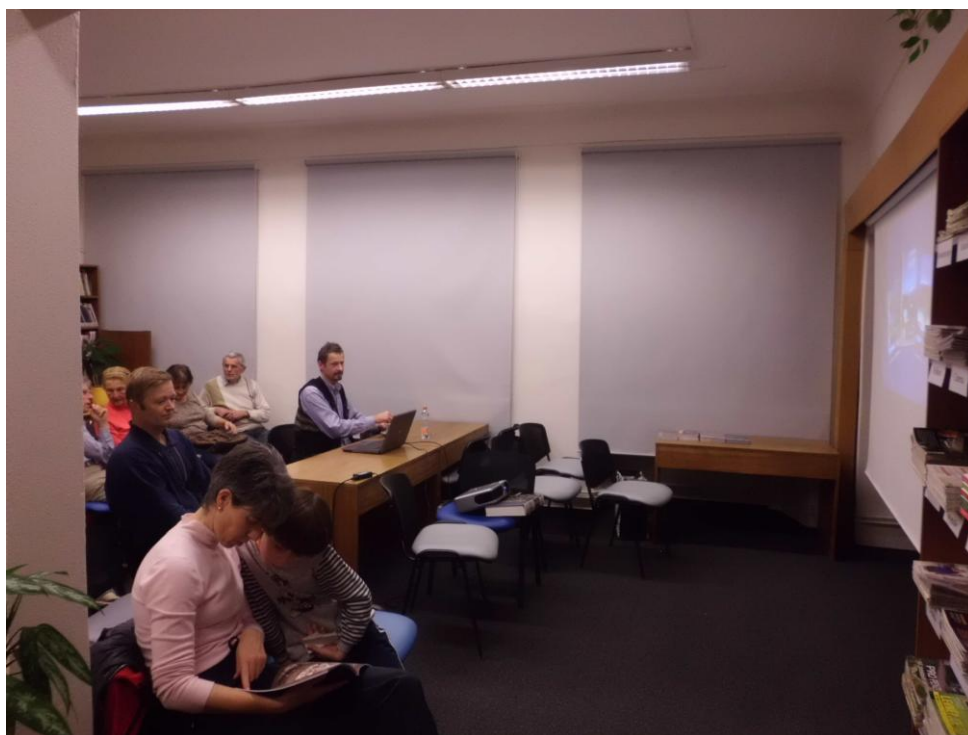

- **Navrhujeme si domov s Feng Šuej, nyní na téma: Dětský pokoj**
- **Utajené životy slavných Čechů a Čechů – akce pro nejstarší čtenáře**
- **Pasování nejmenších čtenářů v pobočce HSM**
- **Prázdninové povídání**
- **Pohádkové rozloučení s prázdninami**
- **Za trochu lásky ... - setkání nejstarších čtenářů knihovny**
- **Kurz práce s informacemi**
- **Týden knihoven**

- **Podzimní „Čarodění“**

- **Poklady naší knihovny** - výstavka knih o regionu
- **Na kole za krásami Čech** – beseda s panem Martinem Leschingerem - nakladatelem a autorem dvou velmi oblíbených svazků knihy *Cyklovýlety po Česku*

- **Klub Povídalci**

- **Vánoční klub „Dráček“ aneb než zvoneček zazvoní**
- **Vánoční setkání nejstarších čtenářů**

Mimo tyto akce uskutečňují pracovníce oddělení pro děti každoměsíční setkání klubu Povídalci a klubu Dráček. Úspěšně se rozvíjí spolupráce se základními školami. Besedy jsou připravovány podle zájmu učitelů.

Celý rok nás navštěvují pravidelně děti z Mateřské školy Trutnov. Tyto návštěvy mají velký význam pro utváření a upevňování návyku čtení u dětí od raného věku.

Pro maminky a tatínky na mateřské dovolené uskutečňujeme pravidelná každoměsíční setkání v oddělení pro děti a v pobočce Horní Staré Město.

4) KNIHOVNÍ FONDY

Přírůstek knihovního fondu v tomto roce činil 5 157 knihovních jednotek, z toho bylo 2 862 knih pro výměnné soubory. Stav knihovního fondu k 31. 12. 2014 je 169 584 knihovních jednotek. Z toho 49 133 naučné literatury, 119 994 krásné literatury a 441 zvukových knih, 15 kartografických a jeden elektronický dokument – sbírka zákonů a vyhlášek. Knihovna odebírá 119 exemplářů periodik. Na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 1 040 tis. Kč (z toho 324 tis. Kč na zakoupení výměnných fondů z dotace Královéhradeckého kraje a 136 tis. Kč z příspěvků od obcí). Akvizice fondu probíhá prostřednictvím internetu nebo osobními návštěvami dealerů nakladatelství či knihkupectví. Výběru se také účastní pracovníce služeb a metodička, aby nákup odpovídal požadavkům našich uživatelů a knihovníků obecních knihoven.

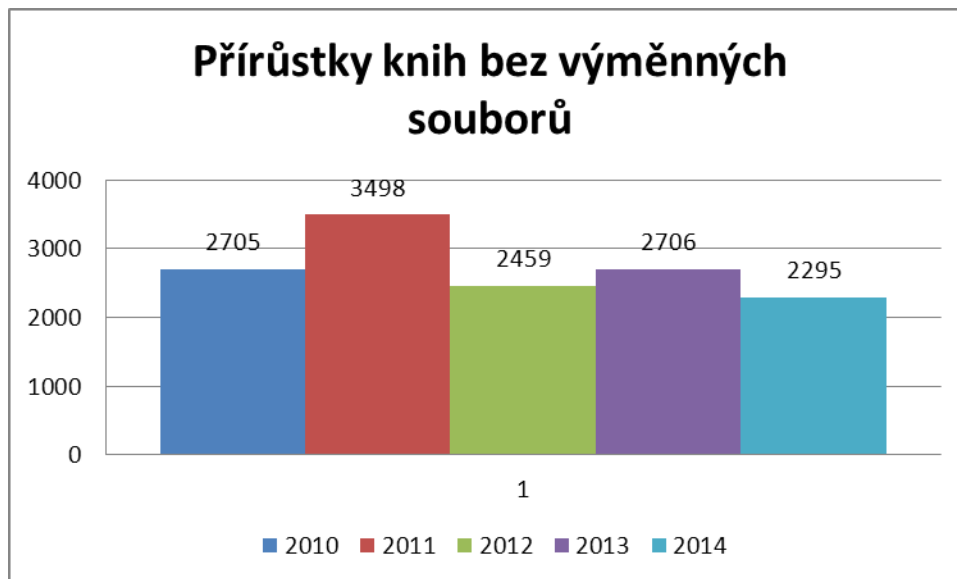
Úbytek knihovního fondu byl 11 391 knihovní jednotka. Jednalo se o knihy a brožury opotřebované, obsahově zastaralé a poškozené.

Knihovna zpracovává dokumenty podle katalogizačních pravidel AACR2. Od roku 2015 budou stávající katalogizační pravidla nahrazena novými, tz. RDA. Z tohoto důvodu knihovna požádala a získala grant na přechod z formátu UNIMARC na MARC 21, který tato nová katalogizační pravidla již zohledňuje. V červnu byl uskutečněn převod.

Knihovna přispívá do souborného katalogu SKAT a Caslin. Záznamy jsou průběžně odesílány. Za záznamy odpovídá pracovníce oddělení zpracování knihovního fondu, záznamy z počátku automatizace (rok 1993) jsou průběžně opravovány a aktualizované záznamy zasílány do souborného katalogu Caslin.

Pracovnice také průběžně opravuje slovník autorit. Autorit je více než 56 tisíc a stále přibývají další.

V rámci ochrany fondů byly průběžně baleny nebo přebalovány knihy a periodika. Zároveň byly opravovány poškozené dokumenty, které vrací čtenáři. Také pokračujeme ve vybavování dokumentů bezpečnostním kódem. Snažíme se tak eliminovat ztráty dokumentů.

5) HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY

Rozpočet knihovny je tvořen příspěvkem od zřizovatele (4 850 tis. Kč), příspěvkem na regionální funkce z rozpočtu kraje (1081 tis. Kč), dotacemi od obcí (výhradně na nákup knihovního fondu ve výši 136 tis. Kč) a vlastními příjmy (778 tis. Kč). Získali jsme také grant 58 tis. Kč na přechod z katalogizačního formátu UNIMARC na MARC21. Celkem tedy knihovna hospodařila s 6 954 tis. Kč + 58 tis. grant. Protože výdaje knihovny byly vyšší o 33 tis. Kč než příjmy, byl použit v této výši fond investičního majetku. Její hospodaření skončilo nulovým hospodářským výsledkem.

Příjmy z vlastní činnosti se na celkových nákladech podílejí 11%.

Náklady tvoří:

- Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb 2 113 tis. Kč

Z toho:

nákup knihovního fondu pro MěK Trutnov činil 530 tis. Kč (knihy, zvukové knihy, periodika), nákup knih do výměnných souborů pro obecní knihovny okresu z rozpočtu kraje 374 tis. Kč a 136 tis. Kč na nákup knih od obcí; celkem tedy 1 040 tis. Kč

- osobní náklady 4 608 tis. Kč (mzdy, OON, náklady na zdravotní a sociální pojištění a zákonné sociální náklady)
- opravy a údržba 150 tis. Kč (běžná údržba a výměna podlahové krytiny v oddělení studovny, malování prostor studovny, oddělení naučné literatury a skladu beletrie)
- ostatní provozní náklady 116 tis. Kč

6) PRACOVNÍCI

Průměrný přepočtený stav zaměstnanců činil 13,5. V únoru odešla do starobního důchodu paní Stanislava Žaludová. Za ni nastoupila vystudovaná knihovnice paní Jana Kopecká. Do studovny byla přijata na dobu určitou paní Marcela Nagelová (zástup za mateřskou dovolenou – paní Michaela Jiráňková).

Zaměstnanci knihovny se účastnili mnoha odborných a oborových akcí a školení, která pořádala Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové a Národní knihovna ČR v Praze.

7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ

V roce 2014 byly průběžně prováděny revize a drobná údržba přístrojů a zařízení. V říjnu došlo k poškození jednoho ze serverů a provoz knihovny byl na dva dny uzavřen. O týden později pak byla knihovna opět uzavřena na dva týdny od 20. do 31. 10. 2014. Důvodem byla rekonstrukce studovny (výměna oken, koberce a malování) a dokončení výměny oken v oddělení naučné literatury pro dospělé čtenáře a vymalování těchto prostor.